

именование Богословъ и вселенский учитель, а за способностъ да прониква съ смисълъ до най-дълбокитѣ тайни на вѣрата и да изразява непостижимитѣ нейни истини съ прозрачна ясностъ и строга точностъ, църквата въ едно отъ пѣснопѣнията го нарича *Умъ крайнѣйшии* т. е. най-високъ.

§. 43.

Иоаннъ Златоустъ.

Въ крайтъ на IV-й вѣкъ и въ началото на V-й вѣкъ извършвалъ своето служение на църквата третий вселенский учитель св. Иоаннъ Златоустъ (род. въ 347 год., умр. въ 407 год.). Той происхождалъ отъ знатна фамилия. Като се лишилъ въ дѣтство отъ баща, той билъ грижливо възпитанъ отъ майка си Анфуса, превъсходна жена и образцова християнска, а подиръ се училъ у знаменитийтъ язически ораторъ Ливаній. Иоаннъ отъ природа ималъ блѣскави дарования: Грижливото и дълбоко образование (библейско въ съединение съ классическото) ги развило въ всичката сила. Когато попитали Ливанія, кого би той считалъ достоенъ свой приемникъ, той отговорилъ съ неприятностъ: «разумѣва се, Иоанна, ако би да го незематъ отъ насъ християнитѣ;» а за майката Златоустова той се тѣй изразилъ: „какви биватъ (съ визвишени качества) жени у тѣзи християни“. По свършването на образованието си Иоаннъ се прославилъ съ своето краснорѣчие, исърво въ свѣтска длъжностъ адвокатъ, а подиръ това, когато се отказалъ за Бога отъ мѣртъ, въ църквата, като пресвитеръ антиохийский и проповѣдникъ. Още въ тоя санъ заслужилъ название Златоустъ, дадено му отъ една проста жена въ вѣсторжено чувство отъ неговото слово; то си останало нему за всекога. Въ 397 год. той, противъ своята воля, билъ поставенъ архиепископъ въ Константинополь. Седемъ годишното му служение въ тая столица на империята представлявало отъ страна на ревностнийтъ архиепископъ непрестаненъ и неуморимъ трудъ за проповѣждане на словото Божие и рѣдъ на най-енергически мѣрки за искореняване пороцитѣ, които господствували въ всичкитѣ классове на обществото и въ срѣдата на самото духовенство. Тази велика архипастирска ревностъ възбудила противъ него множество врагове, глава на които била императрица Евдокия, жена до висша стѣпень славолюбива и властолюбива, нѣ заедно съ това му придобили най-преданна и трого-